

From:
Sent: Tuesday, July 7, 2020 15:54:26
To: statengriffier; Provincie Zeeland
Cc:
Subject: Brief Bescherm de Delta
Attachments: Brief gebiedsvisie Veerse Meer PS Zeeland 07-07-2020.pdf

---

Geachte Heer/Mevrouw,

Hierbij sturen wij u een brief van Vereniging Bescherm de Delta over de gebiedsvisie Veerse Meer.

Zou u deze brief willen verspreiden onder alle College en Statenleden voor de bespreking van de Gebiedsvisie Veerse Meer 1e Fase. Ook zien we onze brief graag als ingekomen stuk behandeld bij het betreffende agendapunt op 10-07-2020.

Graag zou ik van u een ontvangstbevestiging willen ontvangen.

Bijvoorbaat hartelijke dank,

Bestuurslid Bescherm de Delta

Vereniging Bescherm de Delta

Aan het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland en
de Provinciale Staten van de Provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Middelburg, 7 juli 2020.

Onderwerp: Gebiedsvisie Veerse meer 2020-2030
Besluitvormingsnotitie fase 1 d.d. 18-05-2020

Geacht College en Statenleden,

Vereniging Bescherm de Delta heeft onder andere de volgende doelstelling:

1. Het beschermen van de vrije publieke ruimte, het weidse uitzicht, het landschap en de natuur. Het behouden van essentiële landschappelijke en culturele waarden; het tegengaan van geluid- horizon- en lichtvervuiling, in het bijzonder in de nabijheid van Natura 2000 gebieden.
2. Het publiekelijk toegankelijk houden of maken van de zeekust en de oevers van de Deltawateren, indien dat in het kader van natuurbescherming verantwoord is. Geen nieuwe bebouwing op stranden, zeeweringen (duinen en dijken), duinpolders en aan de oevers van de Deltawateren zowel binnen- als buitendijks.
3. Het zich inzetten om te bewerkstelligen dat in een vroeg stadium plannen en mogelijke consequenties van plannen openbaar zijn, gesprekken met bewoners en inspraak serieus aangepakt worden, voordat er ook maar enige toezegging door gemeenten of andere overheden aan projectontwikkelaars of andere commerciële partijen gedaan worden.
4. Bevorderen dat er tijdens het ontwikkelen en totstandkomen van een visie op de oevers binnenwateren een plan- en bouwstop van toepassing is, om een grote hoeveelheid pijplijnprojecten te voorkomen.

Op basis van bovenstaande doelstelling willen wij reageren op de Besluitvormingsnotitie fase 1 die u in de aanstaande statenvergadering van 10 juli 2020 gaat bespreken en waar u ook over gaat besluiten.

Inleiding

Het Veerse Meer is een middelgroot deltawater met bijzondere natuur- en landschapswaarden (Natura 2000). Het Veerse Meer is van oudsher de plek van schorren en platen tussen de eilanden Walcheren en Zuid Beveland in. Het is historisch gezien een natuurgebied dat open is met vergezichten, rust en veel natuurlijk leven. Dat heeft een uniek karakter dat voor een deel al aangetast is en waarvan wij het jammer vinden als dat nog verder aangetast zal worden.

Daarnaast vormt het Veerse meer een belangrijk recreatiegebied. Tot een aantal jaren geleden gingen deze twee functies goed samen. Echter de laatste jaren vindt er door de ontwikkeling en aanleg van grootschalige recreatieprojecten een scheefgroei plaats en worden rust, natuur- en landschapswaarden in toenemende mate aangetast.

Voor de kust is dit proces grotendeels tot stoppen gebracht door de Zeeuwse Kustvisie, maar daardoor zien wij nu het bouwen langs de oevers van de deltawateren in hoog tempo toenemen.

Er wordt gewerkt aan een Gebiedsvisie Veerse meer, maar de pijplijnprojecten zijn zo talrijk dat verdere aantasting van de oevers en landschap plaats zal vinden.

Daarnaast wijzen we erop dat er echt te veel (grote) vakantieparken zijn in Zeeland en dat daar ons inziens onvoldoende draagvlak voor is.

Bij de laatste Statenverkiezingen waren bijna alle politieke partijen van mening dat er in Zeeland geen plaats meer is voor grote recreatieparken.

Zeeland kent nu al een aantal van 18 miljoen toeristische overnachtingen per jaar op 380.000 inwoners, ter vergelijking Amsterdam met 850.000 inwoners heeft 12 miljoen overnachtingen. Burgers ervaren dat de leefbaarheid van hun eigen dorp of stad achteruit gaat en dat de overlast toeneemt.

De Deltawateren zijn als landschapstype zowel nationaal als internationaal van groot belang voor de vele vogelsoorten, omdat de natuur wordt gekenmerkt door de overgangszones van land naar water, zout naar zoet, klei naar zand. Veel vogelsoorten (171 in Zeeland, ook langs de kust en de kreken) hebben hun broed biotoop binnen deze gradiënten en ook overwinterende soorten en trekvogels vinden hier een plek (totaal 285 soorten). Dat overwinteren hier is ook internationaal van belang. De Provincie Zeeland (en dus ook de gemeente) heeft een bijzondere verantwoordelijkheid om deze soorten te beschermen. (Uit Natuurrapportage Zeeland 2019).

Een nog verdere toename van het jaarrond verblijf van recreanten langs het Veerse Meer zal onherroepelijk tot verstoring (o.a. geluid en licht) van deze vogelsoorten leiden. Het varen met grote motorboten dat grote boeggolven veroorzaakt, verstoort kust- en moerasbroedvogels, die dicht langs de oevers hun nest bouwen. (verloren gaan van legsels door overspoelingen) Handhaving dienaangaande is lastig. Ook in het winterhalfjaar kunnen doortrekkers en overwinteraars tijdens het foerageren verstoord worden de aanwezigheid van recreanten.

Bij de pijplijnprojecten staat onder andere de aanleg uitbreiding van **Waterpark Veerse Meer** in de gemeente Middelburg. Tegen deze bouw hebben wij grote bezwaren, onder andere:

De voorgestelde uitbreiding van het Waterpark Veerse Meer door de bouw van grote en hoge recreatiewoningen en appartementen en het bouwen van hoge evenementenattracties betekent het verlies van een groot open landschap, te weten 35 ha landbouwgrond wordt omgezet naar bouwgrond. Nu heeft iedereen vanaf de Muidenweg een weids open zicht op het Veerse Meer.

De aanleg van het oostelijk gedeelte naast het agrarisch bedrijf nr 11 zal door het maken van een natuurgebied daar het open karakter en het zicht op het Veerse Meer verder aantasten. Het weidse van het landschap zal door toedoen van dit project compleet verloren gaan. De veel te hoge (32 meter) attractiebouwwerken die conform het ontwerp bestemmingsplan ongelimiteerd gebouwd zouden mogen worden, zullen een smet zijn in het totale landschap. En eenmaal verdwenen landschapswaarden keren niet terug.

Er ontstaat bovendien cumulatie met reeds aanwezige bebouwing (onder andere het Fletcher Hotel met de daarbij liggende 8 blokken huizen en het nog te bouwen hoge appartementenblok) waardoor deze ontwikkeling versterkt negatief uitpakt. Ook het eerder genoemde plan Camping De Kruitmolen zal hierbij negatief uitpakken.

De ontwikkeling en het gebruik van het project hebben sterk negatieve effecten op de steeds schaarser wordende waarden als duisternis, stilte, weidsheid, ongereptheid en stilte, waarden die van groot belang zijn voor een duurzaam goede leefomgeving en toeristische aantrekkelijkheid.

Bovendien zal aantasting van deze waarden negatieve gevolgen hebben voor de kenmerkende dieren die juist baat hebben bij voldoende rust en duisternis. Ondanks de mooie plaatjes, praatjes en beschrijvingen zal de ontwikkeling van het Waterpark Veerse Meer een niet meer te keren aantasting zijn van deze waarden. Waterpark Veerse Meer is hierdoor geen duurzame bijdrage aan het recreatieve product van de omgeving Arnemuiden Wolphaartsdijk en Zeeland. In de presentatie op de laatste digitale info-avond werd gesproken over streekeigen woningen of kampeerboerderijen met rieten daken. De plaatjes die getoond werden vertoonden niet een Zeeuwse identiteit. De insteek klopt dus niet, het heeft geen relatie met historische bouw in Zeeland. Veel historische Zeeuwse boerderijen hebben geen rieten daken maar dakpannen. In de artist impressie werd een groene boulevard getoond met huizen die van veraf licht verspreiden. Zo was direct zichtbaar hoe het effect is van licht op de omgeving. We kunnen niet genoeg benadrukken, dat lichtvervuiling groot effect heeft op de omliggende natuur. Wij missen daarom een duisternisplan waarin aangegeven wordt hoe het effect van verlichting zo min mogelijk invloed heeft op de duisternis. Een duisternisplan is essentieel.

De uitbreiding van het Waterpark zal een groot effect hebben op de rust in de omgeving van het park. Bij volle bezetting zullen ongeveer 8000 gasten op het park verblijven en de jaarrond exploitatie zal van deze rustige plek een drukke plek maken.

Het gebied is momenteel voor een ieder toegankelijk. Na de realisatie is het projectgebied, en gevoelsmatig de directe omgeving hiervan, niet langer openbaar maar privégebied. Ook als het gebied deels toch openbaar is/wordt zal de bezoeker het ervaren als een privégebied. Ervaringen bij recent gerealiseerde projecten onderschrijven dit. Zie de openbaarheid die er nu al niet is in de nachtelijke uren, het niet openstellen in het hoogseizoen van o.a. zwembad. Bovendien zien we nergens garanties voor openbaar gebruik. Zoals bijvoorbeeld: het gebruik van het weggetje "Lamsoor" dat naar de recreatieplaats loopt en het vervolg daarvan, waar veel gesurfd wordt, vooral als de wind uit het oosten komt. Het weggetje loopt nu door agrarisch gebied van de landbouwer. Als het Waterpark Veerse Meer gerealiseerd is, zal dit weggetje verdwijnen en moeten alle caravans, campers en auto's op het recreatieveld draaien en komt men elkaar op de smalle weg lamsoor tegemoet. Daarbij komt ook nog dat bij de bocht van het recreatieveld en het Fletcherhotel een appartementencomplex zal verrijzen. De bebouwing van het Waterpark Veerse Meer en het appartementencomplex zal vermindering van wind tot gevolg hebben. De surfplek zal duidelijk verslechteren. De windsnelheid neemt af en de turbulentie neemt toe. Hier is geen rekening mee gehouden. Er zou onzes inziens een windonderzoek gedaan moeten worden.

Het lijkt er op dat de gemeente het medegebruik van het Veerse Meer door surfers over het hoofd heeft gezien. Realiseert de Gemeente Middelburg zich wat de consequenties zijn en dat als zij de plannen doorzet er bijvoorbeeld een compensatielocatie zal moeten komen? Heeft de gemeente overlegd met de gebruikers?

Met betrekking tot de toetsing van het verkeer rondom de dorpen Arnemuiden, Lewedorp, Wolphaartsdijk en het niet genoemde dorp Kleverskerke zijn door deskundigen verkeersonderzoeken gedaan en die komen allen tot een positief resultaat. Het gaat echter niet alleen om de verkeerseffecten van Waterpark Veerse Meer maar om het geheel aan nieuwe projecten die al gesitueerd zijn in dit gebied. Zoals het Fletcher Hotel met de bijbehorende acht blokken huizen/appartementen en de nog te bouwen appartementengebouwen en de grote uitbreiding van Camping De Kruitmolen. Ook het nieuwe Harbour Village (Zilveren Schor) geeft verkeersbewegingen. De oude situatie gaf ook verkeer, maar niet zo intensief zoals dat zal zijn bij Waterpark Veerse Meer, geschat op

minstens 14 maal het aantal van de verkeersbewegingen volgens het nu geldende bestemmingsplan. Dit stellen we omdat de hoeveelheid kubieke meter ongeveer 14 maal zo groot is als in het oude bestemmingsplan: een caravan kun je immers niet vergelijken met een huis voor 24 personen.

Waterpark Veerse Meer kent wisseldagen, waarbij grote aantallen vertrekkende bezoekers en aankomende bezoekers elkaar zullen tegen komen. Ook zal er een toename zijn door woon-werkverkeer en bevoorrading van supermarkten en horeca. Hierbij mogen ook zeker de effecten van de diverse recreatieplannen in Wolphaartsdijk niet vergeten worden onder andere recreatiepark De Veerhoeve te Wolphaartsdijk. Ook zal er door alle plannen meer fietsgebruik plaatsvinden, waarvoor meer fietspaden en voetpaden aangelegd moeten worden.

Door toeristen worden wegen vaak gebruikt als toeristische routes, bijvoorbeeld de route Kleverskerke, een mooie route, maar niet geschikt voor autoverkeer vanaf twee kanten. Over de route via Kleverskerke wordt met geen woord gerept, maar zal door de bezoekers en gasten van deze omliggende parken vele malen worden gebruikt. Zonder de aanleg van fietspaden en wandelpaden zullen de omringende wegen een gevaar worden voor fietsers en voetgangers.

Verder zal de route door het dorp Arnemuiden voor de bewoners een grote last zijn met nog meer verkeer en als gevolg daarvan meer lawaai, stikstof en fijnstof uitstoot.

Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat een afslag A58 er nog lang niet is en het de vraag is of deze er ooit komt. Het Waterschap heeft aangegeven niet alleen voor de kosten op te willen draaien. Onlangs is bekend geworden dat pas in 2035 de infrastructuur aangepast zou kunnen worden.

Door toename van veel verkeer zal dat veel meer stikstof en CO₂ "opleveren" ook na de eventuele bouw. Dat zal ook effect hebben op de stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden het Veerse meer, De Mantelinge bij Domburg. Al het extra wegverkeer zal zeker effect hebben op filevorming op de A58, waar nu al vaak sprake is van files. Wij betwijfelen de zogenaamde positieve resultaten van het verkeersonderzoek.

De hoeveelheid verkeersbewegingen en het ontoereikende wegennet kan grote gevaren opleveren als er calamiteiten zijn. Dat geldt niet alleen bij grotere calamiteiten, bijvoorbeeld bij Eastman in Middelburg of DOW, maar ook voor kleinere in het hele gebied (branden, ongevallen e.d.)

In het bestemmingsplan van 2015 was de maximum bouwhoogte van de recreatiewoningen die wel gebouwd mochten worden merendeels 8 meter. In het voorontwerp staat in afwijking hiermee een maximumhoogte van 20 meter. Dat vinden we voor het platteland/natuur ongewenst hoog; dat beleeft men immers als een stadshoogte. Tegen een glijbaan van 35 meter hoog als alternatieve kerktoren hebben we bezwaar. De glijbanen of andere bij het zwembad behorende attributen van 35 meter hoog zijn onbepaald mogelijk. Vanaf kilometers ver zijn objecten van 35 meter hoog te zien. Dit soort hoogbouw verstoort alle zichtlijnen van en naar het Veerse Meer toe. Nogmaals: het aantal objecten is niet afgebakend: het kunnen er dus zomaar meer worden. Dat is een soort vrijbrief.

De woningen gaan door de aantallen en door de hoogte van 12 m en 20 m de zichtlijnen verstoren. Een hoofdgebouw van bijna 1 Ha groot is buitenproportioneel. Tevens wordt er zo geen rekening mee gehouden dat de procedure met betrekking tot draaiing van de start- en landingsbaan van vliegveld Midden-Zeeland wel eens niet door zou kunnen gaan. Deze procedure is immers nog niet afgerond.

Het plangebied voor realisatie van Waterpark Veerse meer ligt op circa 30 meter afstand van het N2000 gebied 'Veerse Meer'. Ook de Minicamping De Kruitmolen, die uitgebreid gaat worden tot een camping met 200 staanplaatsen voor stacaravans ligt dicht bij Waterpark Veerse Meer en het Veerse Meer. Naast deze plannen zijn er meer initiatieven om

vakantieparken/ exclusieve recreatiewoningen aan de oevers van, dan wel in het Veerse Meer te bouwen.

In het N2000 Beheerplan 2016-2022 voor het Veerse Meer is aangegeven dat de instandhoudingsdoelstellingen voor een aantal soorten van de Vogelrichtlijn, te weten niet broedvogels, niet gehaald worden. De oorzaak hiervan is niet bekend; in deze beheerplanperiode wordt daar onderzoek naar gedaan. Voor de kustbroedvogels zijn regiodoelen voor de Deltawateren als geheel geformuleerd. Ook deze doelen worden voor een aantal soorten niet gehaald. Het kan daarom noodzakelijk zijn om ook in het Veerse Meer broedplaatsen voor deze kustbroedvogels te realiseren. Natuurwaarden in het Veerse Meer moeten dus jaarrond verbeterd worden. Dit kan gevolgen hebben voor het menselijk medegebruik, ook van de oevers, o.a. door recreanten.

Dit staat haaks op alle recreatieve plannen die er voor het Veerse Meer gemaakt zijn. Immers, als deze plannen uitgevoerd worden, dan wordt het aantal toeristische slaapplekken vervleevoudigd en het toeristenseizoen tot jaarrond verlengd. De bezoekers van deze kampeerterrain/vakantieparken blijven niet op de terreinen zelf, maar zoeken de oevers en het Veerse Meer op.

Een bestemmingsplan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen voor een Natura 2000 gebied kan hebben, kan uitsluitend worden vastgesteld indien uit een passende beoordeling zekerheid verkregen wordt dat het plan, het onderscheidelijk project, de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. De voor dit plan uitgevoerde quickscan ecologie gaat alleen over het plangebied zelf (WVM). Maar houdt er geen rekening mee dat de gasten het terrein verlaten en het Veerse Meer opzoeken. Het houdt ook geen rekening met het plan voor uitbreiding van Camping De Kruitmolen en het gebruik daarvan, laat staan andere plannen, zoals Harbour Village Zilveren Schor. Wij vinden daarom dat er een passende beoordeling gemaakt moet worden voor dit plan zelf en in combinatie met alle dichtbij het Waterpark Veerse Meer liggende plannen.

De agrariër die gesitueerd is op het deel wat van landbouwgrond moet veranderen tot zoute kreken geeft aan dat onder zijn landbouwgrond een grote zoetwaterbel zit, waar de landbouw en omliggende natuur goed gebruik van kunnen maken. Als bovengronds zoute kreken worden aangelegd werkt dit verstorend voor de zoetwaterbel in een tijd waarin wij ons realiseren hoe belangrijk zoet water is.

Niet voor niets is er een Deltaplan zoet water in ontwikkeling. Verzilting is in Zeeland in volle gang en bedreigend voor landbouw en zoetwaternatuur.

Het moedwillig 'verplaatsen' van een akkerbouwbedrijf van een zoetwaterplek naar elders in de polder waar steeds meer verzilting plaatsvindt is op z'n minst onlogisch, zeker als de bestaande goede landbouwgrond op de huidige locatie juist prima gebruik kan maken van het aanwezige zoete water ten bate van de landbouw.

In Zeeland is de afspraak dat er geen onvrijwillige onteigening van grond plaatsvindt. Wordt dit een uitzondering? Bij ons weten wil de akkerbouwer die daar al generaties lang zit en tevreden is over de landbouwgrond, daar niet vrijwillig vertrekken.

Tijdens het hele inspraaktraject heeft Driestar verschillende consessies gedaan met betrekking tot de uitvoering van het plan. Het betreft: aantallen verblijfseenheden, graven van grote waterpartijen, nieuwe natuur, openstelling van zwembad voor inwoners omliggende dorpen, inpassing in de natuurlijke omgeving, afstand bebouwing tot oever Veerse Meer, geen zichtbare bebouwing aan de oever van het Veerse Meer, oevers openbaar, een nieuw open natuurgebied, duisternisplan, duurzaam en energie neutraal bouwen, enz. Er is geen enkele garantie dat de uitgangspunten en randvoorwaarden goed geborgd worden? Wij zijn

van mening dat alle belangrijke waarden met betrekking tot natuur, landschap en/of mogelijke milieueffecten als verplichtingen vastgelegd moeten worden.

Tot zover onze opmerkingen met betrekking tot een van de genoemde pijplijnprojecten. Maar er zijn meer pijplijnprojecten die duidelijk een grens over gaan, zoals de bouw van een pier midden in het Veerse Meer met 23 waterlodges (soort recreatiewoningen op het water) en plannen in Wolphaartsdijk voor de bouw van 28 buitendijkse ecolodges. Door het buitendijks en op het water bouwen wordt duidelijk een grens overschreden.

Wij missen verder in de Besluitvormingsnotitie een MER-procedure, terwijl de visie wel gaat over een Natura 2000 gebied, waarin recreatie, landbouw, wonen en werken opnieuw nader worden ingepast. Daarmee voldoet het aan de vereisten van een kaderstellend plan, waarmee het een MER-plichtig plan met uitgebreide MER-procedure wordt.

Onzes inziens moet deze gebiedsvisie vóór de definitieve besluitvorming voorgelegd worden aan de MER-commissie, om zodoende op objectieve wijze het belang te borgen van de kernwaarden van een Natura 2000-gebied, zoals het Veerse Meer.

Conclusie:

Resumerend zijn wij als Vereniging Bescherm de Delta van mening dat de vele pijplijnprojecten significant afbreuk doen aan de kwaliteit van het landschap, natuur, rust en ruimte. Volledigheidshalve verwijst Vereniging Bescherm de Delta naar de Kustvisie Zeeland waarin juist gesteld wordt dat ontwikkelingen altijd gepaard moeten gaan met een bijdrage aan de kernkwaliteiten van de kust/het kustlandschap en ontwikkeling van nieuwe eenheden altijd in combinatie moet met het saneren elders. In de aanloop naar het ontwikkelen van een Gebiedsvisie Veerse Meer zijn deze kernkwaliteiten door de vele deelnemers aan de bijeenkomsten naar voren gebracht en daar werd het geluid van "Genoeg is Genoeg" een veel gehoord gezegde.

Wij hopen u hiermee overtuigd te hebben dat de in de Gebiedsvisie opgenomen pijplijnprojecten niet uitgevoerd moeten worden en dat er voor besluitvorming een uitgebreide MER-procedure opgesteld moet worden.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van de Vereniging Bescherm de Delta

voorzitter

secretaris